

Книга Еміля

ІЛЛАРІОН ПАВЛЮК

Новий, Прадавній, Найновіший
путівник Дев'ятьма Світами

Книга Еміля

Ілларіон Павлюк

П 12 Книга Еміля [Текст] : роман / Ілларіон Павлюк. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2025. — 784 с.

ISBN 978-966-448-494-4

Еміль не вміє спати. Взагалі. А його мама час від часу все забуває, не впізнає сина та не пам'ятає власного імені. Щоб їй допомогти, у Еміля є ритуал, якому треба слідувати до останнього слова.

Вдвох вони переїжджають туди, де їх ніхто не знає, — на засніжений острів, де доводиться жити у школі. І якось вночі у порожніх шкільних коридорах лунає дзвінок телефона. Еміль підіймає слухавку та впізнає голос брата, що помер кілька років тому: «Допоможи мені повернутися!».

Та як повернути того, хто помер? Як не втратити себе у світах, де між можливим і неможливим — тонка межа, а кожна помилка може коштувати життя? Що насправді забула мама Еміля? І чи варто їй це нагадувати?

«Книга Еміля» — новий роман Ілларіона Павлюка, автора бестселерів «Я бачу, вас цікавить п'ятьма», «Танець недоумка» та «Білий попіл».

УДК 821(477)

- © Ілларіон Павлюк, текст, 2025
- © Романа Романишин, Андрій Лесів, обкладинка, 2025
- © Дизайн-студія «Двійка», логотип автора, шрифтове оформлення обкладинки, шмуцтитулів, 2025
- © Видавництво Старого Лева, 2025

Ключ 1

*На мене виліз гігантський равлик,
і я не можу поворухнутися.*

Ольга Ігорівна, мама Еміля

Розділ 1

«Віщування»

Про цю неймовірну історію колись навіть у газетах писали. І якщо добряче попорпатися в пожовклих бібліотечних архівах, ви напевно знайдете ту статтю. Навіть не одну. Та однак написали тоді дуже мало і лише про один крихітний аспект. Можна навіть сказати, не написали, а так, згадали. Нині ж настав час відкрити правду повністю, до кінця. І, ясна річ, від самого початку.

А почалося все в одній віддаленій місцині. Такій віддаленій, що люди, які там жили, весь інший світ називали словом «материк» і переважно не дуже цікавилися, що там, «на материку», відбувається. Бо жили на острові. Величезному, непривітному, але неймовірно мальовничому острові з дуже суворими зимами.

— Алло! — гаркнув у телефонну слухавку довготелесий директор школи, на прізвище Рессель, й нервово подмухав. — Ффффуш-фффуш! Алло! То де ж їм ночувати?! Люди з материка прилетіли! Алло! Юро! Ти мені коли обіцяв? Коли обіцяв?! А зараз уже четверте грудня, Юро!

І роздратовано хряцнув трубкою об телефон. Не в сенсі вдарив, а в сенсі — поклав у спеціальну виїмку, де слухавка притискала своєю вагою важільці, перериваючи дзвінок. Тепер це навіть звучить дивно. Адже історія ця сталася не просто далеко, а ще й давно.

Моїм дітям сьогодні й пояснити складно: телефон завбільшки з чайник, замість кнопок — диск із дірочками для пальців. Устромив пальця навпроти цифри, крутнув, відпустив — диск повільно повернувся на місце... Добре, що номери були короткі. У маленьких містах — всього лише з п'яти цифр, які легко запам'ятати. Телефон був один на сім'ю, та й мала його далеко не кожна родина — треба було подати заявку на отримання номера й чекати в черзі кілька років. Такі телефони називали «домашніми», щоб не плутати з «робочими» — тими, що стояли на роботі. Домашній телефон тримали на почесному місці в коридорі або вітальні, на спеціальній поличці чи трюмо, й апарат був намертво припнутий проводом до особливої розетки з п'ятьма прямокутними дірочками. У телефона була велика, важка трубка на гнучкому, закрученому спіраллю дроті; трубку потрібно було підносити до вуха й говорити. Частіше навіть кричати — бо було кепсько чути. Іноді ще й дмухати в неї: «Алло! Алло, чуєш? Ффффуш-фффуш! Алло!». Це, до речі, зовсім не допомагало, але всі чомусь однак дмухали. Телефони були різних кольорів: темно-зеленого, карамельно-червоного, жовтуватого-бежевого, кабачково-оранжевого і навіть підозріло коричневого. Чомусь зовсім не було сніжно-білих, і ще, мабуть, ніжно-рожевих. Директор мав солідний чорний.

В Емілія з мамою домашнього телефону взагалі не було. Правду кажучи, зараз у них і дому не було — вони приїхали з двома валізами (більшою й меншою) і наплічничком з особистими речами Емілія (переважно іграшками та книжками). І навіть ночувати їм, як з'ясувалося, ніде.

Але повернімося до директора Ресселя. Він грюкнув трубою об телефон, і той видав жалісне металеве «тін-н-нн!». Потім директор витягнув із кишені коричневого піджака

«в ялинку» товсту пір'яну ручку і почав нервово тарабани-ти нею по столу. Його вузьке, витягнуте обличчя було сіре, а очі запали — так буває, якщо довго не спиш.

«Або багато п'єш», — подумала мама. Але вголос, ясна річ, не сказала.

Еміль зацікавлено розглядав гіпсовий бюст первісної лю-дини на директорському столі. Первісна людина витріщала-ся в порожнечу, суворо звівши брови, й Еміль думав, що вони з директором чимось схожі.

— Накладка вийшла, — нарешті втомлено сказав Рессель і підняв зніяковілий погляд. — Щось придумаємо. На вулиці не покинемо!

— Точно... — невпевнено промовила мама, і було незрозу-міло, відповідає вона чи запитує. — Не з вашою зимою.

— На материку такого не побачиш, еге ж?

Директор кивнув на вузьке вікно. Зовні на підвіконні було стільки снігу, що в кабінеті панувала напівтемрява — ніби скло з того боку на третину зафарбували. Сьогодні, поки вони йшли від автобусної зупинки, мама весь час нагаду-вала Емілеві, щоб не забував терти носа, бо так холодно, що можна відморозити.

— І це ви ще буранів наших не бачили... — директор схи-лився над столом і поглянув на Еміля. — Знаєш, що таке бу-ран, братику?

— Чий братику? — вкрадливо уточнив Еміль.

Директор блимнув обома очима і кинув безпорадний по-гляд на маму.

— Емілю! — насупилася вона.

— Буран — це така хуртовина, коли сильний мороз, — по-кірно відповів Еміль.

— Абсолютно точно... — директор дещо загальмовано кив-нув. — Багато читає?

- Усе, до чого дотягується, — кивнула мама. — І що робити?
- Ховати пробували?
- Що ховати?
- Книжки. Щоб не дотягувався.

Кілька секунд мама пильно вивчала його обличчя, нарешті нервово хитнула головою.

— Та ні! Нам що робити? — і виразно подивилася на валізи в кутку.

Еміль зосереджено показував язика гіпсовому бюсту. Директор кисло спостерігав.

- Розвинений хлопчик, — без захвату зауважив він.
- Емілю! — зникла мама.
- Він перший почав, — зітхнув Еміль.

Директор хмикнув. Мама хотіла щось сказати, але тут її погляд ніби прикипів до кошлатої гіпсової голови.

— Не може бути! — видихнула вона. — Це ж...

— Неандерталець! — підказав директор. — Один із видів первісних людей.

— Я так і подумала, — запевнила мама.

Але Еміль помітив, що директор не дав домовити, й останнє слово мама прошепотіла самими губами.

— Ти сказала інше, — тихо заперечив він мамі.

Бо слово це було «велетень».

— Просто здалося, — похитала головою та. — Борода, очі вибалушені.

— Здалося, що кроманьйонець? — запитав директор. — Чи австралопітек?

Мама всміхнулася.

— Що ви! Я ж учителька літератури. Мені ввижаються речі геть з іншої опери.

— Заінтригували! — пожвавився директор. — І які ж?

— Навряд це комусь цікаво.